

Utbildningsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till Utbildningsnämnden

Datum:
2023-09-19

Diarienummer:
UBN-2023-06124

Handläggare:
Ida Väisänen

Svar på motion om rätt till förskola oavsett vårdnadshavares sysselsättningsgrad från Lovisa Johansson (FI)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** avslå motionen.

Ärendet

Josef Safady Åslund (FI), Lovisa Johansson (FI) och Stina Jansson (FI) föreslår i en motion väckt 29 augusti 2022 att Uppsala kommun, i den mån det är förenligt med 8 kap. 4-5 §§ Skollag (2010:800), frångår principen att omsorgstid i förskola utgår från vårdnadshavares sysselsättningsgrad och istället erbjuder alla barn samma möjlighet till full förskolegång.

Beredning

Ärendet har beretts av utbildningsförvaltningen och kommunledningskontoret.

Föredragning

Barn som är bosatta i Sverige och som inte har börjat i någon utbildning för fullgörande av skolplikten ska erbjudas förskola enligt vad som anges i 8 kap. 3–7 §§, skollagen (2010:800) och återges nedan.

Barn ska från och med ett års ålder erbjudas förskola i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärsarbete eller studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt.

Barn, vars föräldrar är arbetslösa eller föräldralediga enligt föräldraledighetslagen (1995:584) för vård av annat barn, ska från och med ett års ålder erbjudas förskola under minst tre timmar per dag eller 15 timmar i veckan.

Barn ska även i andra fall erbjudas förskola, om de av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola.

Barn ska från och med höstterminen det år barnet fyller tre år erbjudas förskola under minst 525 timmar om året då barn från och med tre års ålder har rätt till så kallad allmän förskola.

Denna rätt gäller oavsett föräldrarnas sysselsättningsgrad och motsvarar 3 timmar per dag. Allmän förskola är avgiftsfri och kom till för att erbjuda alla barn en pedagogiskt planerad verksamhet och förbättra deras möjligheter till lärande.

I Uppsala kommun har utbildningsnämnden valt att utöka vistelsetiden för barn till föräldralediga och arbetssökande, från lagkravets 15 timmar, till 20 timmar per vecka enligt Kriterier för placering i förskola och pedagogisk omsorg.

Utbildningsnämnden ger förskolorna ersättning per barn utifrån ålder och vistelsetid. Om alla barn skulle få rätt till full tid i förskola, och nyttja det, skulle kostnaden bli cirka 40 miljoner kronor per år. Kostnaden är beräknad utifrån det antal barn som gick deltid på förskolan år 2022.

En metod för samordnad planering av insatser och stöd (SPIS) har utvecklats i samarbete mellan utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen, vård- och omsorgsförvaltningen samt arbetsmarknadsförvaltningen. SPIS används när ordinarie samverkan inte fungerat och förvaltningar/verksamheter har individärenden som behöver lösas gemensamt. Då fungerar SPIS som en strukturerad metod för att fördela ansvarsfrågan och erbjuda individen samordnat stöd. Därmed finns det nu förutsättningar att enklare och bilateralt mellan förvaltningarna identifiera och möta enskilda barns behov.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 19 september 2023
- Bilaga, Motion om rätt till förskola oavsett vårdnadshavares sysselsättningsgrad från Josef Safady Åslund (FI), Lovisa Johansson (FI) och Stina Jansson (FI)

Utbildningsförvaltningen

Susana Olsson Casas
Utbildningsdirektör

Motion: Rätt till förskola oavsett vårdnadshavares sysselsättningsgrad

Det sägs ofta att förskolan inte är menad som barnpassning. Men när ett barns rätt till förskola delvis baseras på vårdnadshavarens sysselsättningsgrad är det just tanken om barnpassning som görs central.

Barns rätt till bildning står stark i svensk lag. I bildning ingår även förskolan. Skollagen anger att förskolan ska ge barn möjlighet att “ inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.”¹.

Att begränsa barns tillgång till detta utifrån vårdnadshavarens sysselsättningsgrad, är att sätta vårdnadshavarens behov av barnpassning framför barnets rätt till lärande och utveckling. Det skulle vara otänkbart att ha en liknande begränsning i grundskolan eller gymnasiet.

Olika möjlighet till förskola befäster skillnader. Kunskaperna en tar till sig i förskolan kommer att påverka ens möjligheter i livet. Alla ska ha samma rätt att lära och att vara del av ett sammanhang och utvecklas som människor, oavsett vilken sysselsättningsgrad vårdnadshavarna har.

Ett barnperspektiv innebär att se till hur barn påverkas av beslut. Då bör inte vårdnadshavarnas position på arbetsmarknaden vara avgörande till utveckling och möjlighet att vara del av ett sammanhang. Utifrån detta resonemang får det anses att rätten till förskola inte bör vara avhängig vårdnadshavarens sysselsättningsgrad.

Med anledning av detta yrkar vi:

- Att Uppsala kommun, i den mån det är förenligt med 8 kap. 4-5 §§ Skollag (2010:800), frångår principen att omsorgstid i förskola utgår från vårdnadshavarens sysselsättningsgrad och istället erbjuder alla barn samma möjlighet till full förskolegång.

Josef Safady Åslund (F!)

Lovisa Johansson (F!)

Stina Jansson (F!)

¹ Skolverket -

https://www.skolverket.se/undervisning/forskolan/laroplan-for-forskolan/laroplan-lpfo-18-for-forskolan?url=1530314731%2Fcompulsorycw%2Fjsp%2Fcurriculum.htm%3Ftos%3Dfsk&sv.url=12.189c87ae1623366ff371f3f#anchor_2